

(EUDP)

Frederiksborggade 15
1360 København KBesøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København KTlf 3395 5785
Fax 3395 5799www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA NOVATEK Industriteknik
OVER EUDP-bestyrelsens afgørelse af 16. juni 2010
OM afslag på ansøgning om tilskud til EUDP 10-1

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

NÆVNETS Nævnformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN- Seniorforsker, civilingeniør Kirsten Engelund Thomsen
SÆTNING Lektor, cand.jur. & Ph.D. Michael Gøtze
I SAGEN

NÆVNETS EUDP-bestyrelsens afgørelse af 16. juni 2010 stadfæstes.
AFGØRELSE

Novatek Industriteknik v/Jens Hintze (herefter benævnt klager) har ved brev af 12. juli 2010 klaget til Energiklagenævnet over Bestyrelsen for Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrations Programs (herefter benævnt EUDP-bestyrelsen) afgørelse af 16. juni 2010. Ved afgørelsen meddelte EUDP-bestyrelsen afslag på Novatek Industritekniks ansøgning om tilskud under Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrations Program 2010-1 (EUDP 10-1) til klagers projekt om minivindmøller.

Sagens baggrund

Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (herefter benævnt EUDP) skal virke for udvikling, demonstration og markedsintroduktion af ny energiteknologi, jf. EUDP-lovens¹ § 2. EUDP skal fortrinsvis yde tilskud til udvikling og demonstration, aktivt fremme samspillet mellem offentlige og priva-

¹ Lov nr. 555 af 6. juni 2007 om Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram. Lov nr. 1606 af 22. december 2010 om ændring af lov om Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram og lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug ændrer i EUDP-loven. Ved lovændringen ændres bl.a. lovens titel til Lov om Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram og om Green Labs DK-programmet. Ændringsloven er endnu ikke trådt i kraft.

te aktører samt styrke samspillet med internationale aktiviteter og programmer inden for energiteknologi, jf. EUDP-lovens § 2, stk. 1, nr. 1-3. EUDP ledes af en uafhængig bestyrelse, EUDP-bestyrelsen, jf. lovens § 3, stk. 1. Bestyrelsen kan efter ansøgning give tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter og forskningsprojekter, der understøtter forberedelsen af udvikling og demonstration, jf. lovens § 7, stk. 1. EUDP-bestyrelsen betjenes af et sekretariat, EUDP-sekretariatet, som er beliggende i Energistyrelsen.

I 2010 havde EUDP midler for 400 mio. kr. til rådighed for tilskud til projekter, som blev fordelt ved to ansøgningsrunder i 2010. Med frist den 24. februar 2010 indkaldte EUDP i januar 2010 ansøgninger til første runde med henblik på tildeling af tilskud fra EUDP 10-1.

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH -EKN

Af Energistyrelsens hjemmeside² fremgår, at EUDP i første ansøgningsrunde i 2010 gav tilsagn om 286 millioner kr. i støtte til 28 projekter. EUDP fik 116 ansøgninger i denne runde. Der blev tilsammen søgt om tilskud for ca. 950 mio. kr.

Side 2 af 16

EUDP-bestyrelsen traf den 16. juni 2010 afgørelse om at give afslag på klagers ansøgning af 24. februar 2010 om tilskud. Klagers projekt omfatter udvikling og demonstration af en minivindmølle, der kan producere strøm med høj virkningsgrad fra relativt små vindhastigheder. Klager havde søgt om tilskud på 1.1 mio. kr. til et projekt, der er budgetteret til ca. 2.3 mio. kr. og således havde en egenfinansiering på 50 pct.

EUDP-bestyrelsens afgørelser efter EUDP-loven eller regler udstedt i medfør heraf kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. EUDP-lovens § 16, stk. 1. Klager over retlige spørgsmål kan dog indbringes for Energifklagenævnet, jf. EUDP-lovens § 16, stk. 2.

Den påklagede afgørelse

Af afgørelsen af 16. juni 2010 fremgår følgende:

”[...]

Begrundelsen for afslaget er, at projektet ikke i tilstrækkelig grad opfylder kriterierne nævnt i ”Indkaldelse af ansøgninger” af januar 2010. Ved vurderingen af ansøgningen er indgået alle kriterierne nævnt i ”Indkaldelse af ansøgninger” af januar 2010.

Ved vurderingen af ansøgningen har bestyrelsen lagt vægt på at:

² www.ens.dk.

- Det er ikke sandsynliggjort at teknologien bidrager til en omkostningseffektiv elforsyning. (A.3)
- Projektideen sigter ikke mod de mål der er opstillet i Megavind-strategien. (B.5.2)

Det kan i øvrigt oplyses, at der i 2010 i alt er ca. 400 mio. kr. til rådighed. Godt halvdelen af bevillingen forventes anvendt i denne ansøgningsrunde. Resten af bevillingen forventes anvendt i efterårets ansøgningsrunde, som forventes, at få ansøgningsfrist den 17. september 2010. Der er i dennerunde behandlet 116 ansøgninger med samlede budgetter på ca. 1,9 mia. kr. og samlede ansøgte tilskud på ca. 950 mio. kr.
[...].”

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

Side 3 af 16

Klagers synspunkter og bemærkninger

Klager finder, at EUDP-bestyrelsens afgørelse af 16. juni 2010 skal ændres således, at klagers ansøgning om tilskud imødekommes. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

- Projektet har til formål at dokumentere, at det nye design for en minivindmølle er mere energieffektivt end allerede kendte designs. Dermed skabes der grundlag for, at investeringen i minivindmøller også kan blive rentabelt for bygningsnært placerede vindmøller.
- Elementer af designet anvendes allerede af andre producenter, der har dokumenteret, at der ved designet opnås en forøgelse af vindhastigheden omkring rotoren og dermed en højere produktion regnet på rotorarealet. Det nye design vil være en forbedring af disse eksisterende designs. Det er derfor usagligt at anføre, at det ikke er sandsynliggjort, at teknologien bidrager til en omkostningseffektiv energiforsyning, når den nye minivindmølle holdes op mod eksisterende designs for minivindmøller.
- Vurderingen sammenholder en minivindmølle med Megavind-strategien³, der er udarbejdet af Foreningen Vindmølleindustrien. Ef-

³ Megavind er et strategisk partnerskab for den samlede vindmøllebranche (industrien, forskningsverden og de offentlige myndigheder). Partnerskaber består af otte deltagere, og Energistyrelsen og Energinet.dk deltager som observatører. Megavind har udarbejdet en strategi for branchens udvikling med henblik på at fremme betingelserne for, at Danmark fortsat kan være det førende kompetencecentrum i verden, der udvikler den mest effektive og konkurrencedygtige vindkraft, som er bedst integreret i det samlede energisystem. På baggrund af en analyse er der i strategien udarbejdet en række anbefalinger til, hvordan visionen kan opfyldes. Anbefalingerne tager udgangspunkt i at styrke samarbejdet imellem vindkraftbranchens egen forskning og innovation

ter foreningens eget udsagn er strategien ikke brugbar for minivindmølleindustrien, da den alene beskæftiger sig med store vindmøller. EUDP-bestyrelsen kan således ikke holde minivindmøllen op mod store vindmøller, og det er derfor en retlig fejl at afvise ansøgningen om støtte til en højeffektiv minivindmølle med henvisning til strategien for store vindmøller. Megavind-strategiens afsnit 5.2. er omtalt i projekt-oplægget.

- Det er beklageligt at afvise muligheden for at opnå en væsentlig effektivitetsforbedring for minivindmøller med henvisning til, at store vindmøller altid vil kunne udvise et bedre afkast af de investerede midler, da man derved fratager Danmark fra at få del i den vækst, der ligger i dette markedssegment, jf. EUDP-lovens § 1.
- EUDP-bestyrelsen forholder sig hverken til indholdet i sagens partshøring eller indholdet i klagen, hvilket er en retlig fejl. Dermed afholder bestyrelsen sig fra at erkende, at afgørelsen omkring ansøgningen er truffet på både et retligt og faktisk forkert grundlag.
- Beslutningen fremstår som truffet på grundlag af den tekniske vurdering alene. Denne vurdering er foretaget ud fra ukorrekte præmisser, da den er faktisk fejlagtig og som anført sammenholder en minivindmølle med Megavind-strategien.
- EUDP-bestyrelsen kommenterer ikke det faktum, at udviklings- og demonstrationsprojektet ligger inden for EUDP-lovens formålsbestemmelse i lovens § 1, og at EUDP-bestyrelsens beslutning derfor ikke er i overensstemmelse med intensjonerne i lovgivningen.

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

Side 4 af 16

EUDP-bestyrelsens udtalelse til sagen

EUDP-bestyrelsen finder, at afgørelsen af 16. juni 2010 skal stadfæstes. Til støtte herfor har EUDP-bestyrelsen navnlig udtalt følgende:

- Klagen vedrører udelukkende EUDP-bestyrelsens faglige vurdering af klagen, hvilket vil sige bestyrelsens skønsudøvelse. Det er alene de retlige spørgsmål, der kan påklages til Energiklagenævnet, jf. EUDP-lovens § 16, stk. 2.
- Ansøger skal forholde sig til samtlige de i indkaldelsen anførte kriterier i en velbegrunnet og tilfredsstillende ansøgning. Disse kriterier omfatter både energimæssige og kommercielle aspekter. EUDP-bestyrelsen

tager på denne baggrund stilling til, hvilke projektforslag der vil blive imødekommet. I klagers ansøgning er det ikke sandsynliggjort, at teknologien vil bidrage til en omkostningseffektiv elforsyning, eller at projekt-ideen sigter mod de mål, som er opstillet i Megavind-strategien.

Øvrige oplysninger

Af klagers ansøgning af 24. februar 2010 om tilskud fremgår bl.a. følgende:

"[...]

3. Summary

3.1. Executive summary:

Der søges om støtte til udvikling og dokumentation af en mini-vindmølle, der kan producere strøm med stor virkningsgrad fra relativt små vindhastigheder. Hermed skal den kunne levere en højere ydelse i flere driftstimer end ordinære vindmølletyper også når den placeres i terræn med høj ruhedsgrad som f.eks. med bygningsnær placering eller på toppen af f.eks. industribygninger eller butikcentre.

Tidligere erfaringer med små vindmøller med typisk effekt fra 1 til 16,5 kW har vist, at det er svært at opnå en stabil produktion, der kan forrente investeringen, specielt i bynært område. Samtidig er prisen for minivindmøllen ofte for høj til at opnå rentabel produktion også for stede med høj vindhastighed.

Dette projekt sigter på udvikling og dokumentation af et vindmølledesign, der vil sikre produktion også ved lavere vindhastighed samt anvendelse af et enkelt design uden gearkasse og inden inverter.

...

Det er et mål, at møllen skal kunne fremstilles i Danmark med en samlet produktionspris på ca. kr. 75.000,00 ekskl. moms for dermed, at sikre rentabel produktion med en afregningspris på 0,60 kr/kWh ved gennemsnitlig vindhastighed over 6,5 m/s.

Det betyder, at det nye design vil sætte en standard for mini-vindmøller og derfor stå med et betragteligt markedspotentiale, da incitamentet til investering i mini-vindmøller yderligere kan begrundes i at det bliver en rentabel investering.

Markedet for mini-vindmøller er i hastig vækst med f.eks. 78 % stigning målt på kW jf. "AWEA Small Wind Turbine Global Market Study". Markedessegmentet for mini-vindmøller vurderes på dette grundlag at udgør 4.275 enheder i 2011 og at væksten vil være i størrelsesorden 50 % p.a. målt på enheder.

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH -EKN

Side 5 af 16

Hvis de forventede effektivitetsforbedringer kan dokumenteres, er forventningen, at 3 % markedsandel vil kunne opnås i 2014, svarende til ca. 39 medarbejdere og omsætning på godt 50 mio. DKK.

...

5. Energipolitiske mål/Energi-policy objectives

...

5.2. FUD strategier på energiområdet(Research, development and demonstration strategies in the energy field)

Strategien for den aktuelle løsning vil være, at videreudvikle den og demonstrere dens potentiale. Viser det sig at opfylde forventningerne, skal det i første række beskyttes og dernæst udnyttes til at bidrage til eksport af dansk energiteknologi og til at understøtte den grønne profil og tankegang.

[...].

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH -EKN

Side 6 af 16

EUDP indkaldte ved skrivelse af 8. januar 2010 ansøgninger om tilskud til projektforslag vedrørende udvikling og/eller demonstration af nye energiteknologier. Af ansøgningsmaterialet fremgår bl.a. følgende vedrørende programmet:

”[...]

A. OM PROGRAMMET

...

2. Procedure og kriterier for vurdering af ansøgninger

EUDP-bestyrelsen tager ud fra en samlet vurdering af ansøgningernes energifaglige og kommercielle forhold stilling til hvilke projektforslag, der vil blive imødekommet. Ved vurdering af de ansøgte projekter benyttes en række kriterier, der omfatter både de energimæssige og kommercielle aspekter.

I tillæg til at fastslå om en ansøgning lever op til de formelle krav i denne indkaldelse, vil bestyrelsen foretage en kvalitativ vurdering af i hvor høj grad de enkelte ansøgninger lever op til de pågældende kriterier. Bestyrelsens kvalitative vurdering af de omhandlede kriterier og den konkrete vægtning heraf i lyset af lovens overordnede formål vil være udslagsgivende for EUDP-bestyrelsens afgørelse af, hvilke ansøgninger man vil imødekomme.

For at opnå støtte skal ansøger forholde sig til *samtlig*e anførte kriterier i en velbegrundet og tilfredsstillende ansøgning. Finder ansøger, at enkelte kriterier forekommer irrelevante i forhold til et konkret projekt, skal der redegøres for dette i ansøgningsskemaet.

...

3. Indsendelse af ansøgning

...

Ansøgningen skal være indsendt via Energistyrelsens Tilskudsportal senest onsdag **den 24. februar 2010 kl. 15.**

...

Tilskud kan gives til projekter, som lever op til følgende krav:

- formelle krav
- energipolitiske relevanskrav i forhold til mål om forsyningssikkerhed, miljø- og klimaforhold og omkostningseffektivitet
- samt krav vedrørende kommercielle perspektiver.

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

Side 7 af 16

Såfremt en indsendt ansøgning *ikke opfylder de formelle krav*, kan det resultere i, at ansøgningen ikke vil blive realitetsbehandlet, jf. bekendtgørelse om Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram § 3, stk. 3 (bekendtgørelse nr. 133 af 27/02/2008). Endvidere vil manglende opfyldelse af et eller flere af de *kriterier og krav*, der er beskrevet i afsnit B, kunne medføre **afslag**.

...

B. Vurderingskriterier (vejledning til ansøgningsskema)

...

5. Energipolitiske mål

...

5.2

FUD strategier på energiområdet

- Ansøger redegør for, hvorledes projektet relaterer sig til foreliggende teknologistrategier.

Ved vurderingen af projektet lægges der vægt på, at projektet sigter mod de opstillede strategimål, hvor sådanne foreligger eller alternativt mod andre indsatsområder med højt energifagligt niveau og betydeligt økonomisk vækstpotentiale. Der foreligger FU&D strategier inden for følgende områder: Biomasse til kraftvarme, brændselsceller, solceller, vindkraft, effektiv energianvendelse, brintteknologier, flydende biobrændstoffer, bølgekraftteknologier, olie/gas

og solvarme www.ens.dk/da-DK/NyTeknologi/strategier/Sider/Strategier.aspx

[...].

Energiklagenævnets praksis

Energiklagenævnet har tidligere ved afgørelse af 1. september 2008 (j.nr. 1121-1) behandlet en klage over EUDP-bestyrelsens afgørelse om afslag på tildeling af tilskud under EUDP-programmets ordning for 2. generations bioethanol. Energiklagenævnet udtalte sig i den forbindelse om rækkevidden af Energiklagenævnets prøvelse i medfør af EUDP-lovens § 16, stk. 2.

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

Side 8 af 16

(J.nr. 1121-1)

Klagers projekt havde fået afslag på tildeling af tilskud under EUDP-programmets særlige ordning for 2. generations bioethanol, mens to andre projekter havde fået tilsagn om tilskud. Energiklagenævnets prøvelse begrænser sig i henhold til EUDP-loven til retlige spørgsmål. Energiklagenævnet fandt i den forbindelse, at nævnet i henhold til EUDP-lovens § 16, stk. 2, kunne tage stilling til fortolkningen af EUDP-loven samt regler udstedt i medfør heraf, ligesom nævnet kunne tage stilling til, hvorvidt de almindelige forvaltningsretlige regler var overholdt, herunder reglerne om inhabilitet og sagsoplysning. Energiklagenævnet kunne endvidere tage stilling til, hvorvidt de kriterier som EUDP-bestyrelsen havde lagt vægt på ved vurderingen af projekterne, var saglige og i overensstemmelse med EUDP-loven. Nævnet kunne derimod ikke foretage en prøvelse af det konkrete skøn, som EUDP-bestyrelsen havde udøvet ved vurderingen af projekterne, herunder ved vurderingen af, om de enkelte projekter i henhold til EUDP-loven § 7, stk. 1, skulle tildeles tilskud. Et flertal af nævnet fandt herefter, at de kriterier, som EUDP-bestyrelsen havde lagt vægt på i forbindelse med tildeling af tilskud, var saglige og i overensstemmelse med EUDP-loven. EUDP-bestyrelsens afgørelse blev herefter stadfæstet i overensstemmelse med Energiklagenævnets flertal.

Retsgrundlaget

EUDP-loven har til formål at understøtte de energipolitiske målsætninger om forsyningssikkerhed, hensyn til det globale klima og et renere miljø samt omkostningseffektivitet. Loven skal samtidig fremme udnyttelse og udvikling af erhvervspotentialer på området for vedvarende energi til gavn for vækst og beskæftigelse, jf. EUDP-lovens § 1, som har følgende ordlyd:

”[...]

Formål

§ 1. Lovens formål er at understøtte de energipolitiske målsætninger om forsyningssikkerhed, hensyn til det globale klima og et renere miljø samt omkostningseffektivitet. Loven skal samtidig fremme udnyttelse og udvikling af erhvervspotentialer på området til gavn for vækst og beskæftigelse.
[...]"

Om EUDP-bestyrelsens arbejdsopgaver fremgår endvidere:

"[...]

§ 2. Der oprettes et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), som skal virke for udvikling, demonstration og markedsintroduktion af ny energiteknologi.

Stk. 2. EUDP skal

- 1) yde tilskud til fortrinsvis udvikling og demonstration,
- 2) aktivt fremme samarbejde mellem offentlige og private aktører og
- 3) styrke samspillet med internationale aktiviteter og programmer inden for energiteknologi.

Stk. 3. Samarbejdet mellem offentlige og private aktører skal bidrage til udarbejdelsen af strategier for udvikling af effektive og miljøvenlige energiteknologier og -systemer, der omfatter hele udviklingskæden fra forskning til markedsintroduktion. Samarbejdet skal endvidere bidrage til, at der identificeres konkrete indsatsområder, som kan danne basis for projektansøgninger og etablering af projektkonsortier.
[...]"

Om offentliggørelse af kriterierne for tildeling af tilskud fremgår følgende:

"[...]

§ 6. ...

...

Stk. 3. Bestyrelsen offentliggør de kriterier, som indgår i vurderingen af ansøgninger om tilskud.
[...]

Om tildeling af tilskud efter loven fremgår følgende:

"[...]

Tilskud

§ 7. Bestyrelsen kan efter ansøgning give tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter og forskningsprojekter, der understøtter forberedelsen af udvikling og demonstration. Tilskud kan gives

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

Side 9 af 16

til projekter, der tilgodeser hensynet til teknologiudvikling i Danmark og gennemføres af offentlige eller private erhvervsvirksomheder eller videninstitutioner med hjemsted i Danmark.

Stk. 2. Tilskud gives bl.a. til længerevarende projekter eller projektforløb, som udføres i samarbejde mellem flere virksomheder eller i samarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner.

Stk. 3. Ved vurderingen af, om der skal gives tilskud, tages udgangspunkt i generelle kriterier, hvori der ud over lovens formål lægges vægt på projektforslagets faglige kvalitet og på ledelsesmæssige og organisatoriske forhold.

Stk. 4. Ved vurderingen af ansøgninger lægges endvidere vægt på de indsatsområder, som identificeres, og de strategier, som udarbejdes inden for rammerne af samarbejdet mellem offentlige og private aktører.

[...]"

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

Side 10 af 16

EUDP-bestyrelsens afgørelser truffet i henhold til loven eller regler udstedt i medfør af loven kan, for så vidt angår retlige spørgsmål, indbringes for Energiklagenævnet. Af lovens § 16 fremgår i den forbindelse følgende:

"[...]

§ 16. Bestyrelsens afgørelser efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Klager over retlige spørgsmål i forbindelse med bestyrelsens afgørelser efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven kan indbringes for Energiklagenævnet. En afgørelse kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

...

[...]"

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget til EUDP-loven, lovforslag nr. 184 af 14. marts 2007, (herefter benævnt lovforslag nr. 184) fremgår følgende om lovforslagets hovedindhold:

"[...]

EUDP er en nyskabelse, der skal spille en central rolle som et omdrejningspunkt for udvikling og markedsintroduktion af ny, effektiv og miljøvenlig energiteknologi i Danmark og fremme vækst og beskæftigelse på basis af erhvervsmæssige og videnskabelige styrkepositioner. Det betyder for det første, at bestyrelsen i sin prioritering af tilskud til udvikling og demonstration eller demonstrationsforberedende forskning skal lægge afgørende vægt på, at

de pågældende teknologier eller systemer efterfølgende kan produktudvikles og anvendes på markedet. Det forudsætter, at ansøgninger så vidt muligt gør rede for, hvordan det støttede projekt skal følges op. Dermed lægges der op til, at de deltagende erhvervsvirksomheder indgår aftaler om samarbejde eller dannelsen af projektkonsortier, og at virksomhederne er indstillet på at stille ressourcer til rådighed også i den efterfølgende drifts- eller forretningsfase. De involverede videninstitutioner indgår i dette samarbejde efter nærmere aftale. Niveauet for EUDP's tilskud til konkrete udviklings- og demonstrationsprojekter vil variere afhængig af, hvor tæt projektet vurderes at være på en efterfølgende kommercialisering. Der stiles generelt mod en væsentlig privat medfinansiering.

[...]"

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH -EKN

Side 11 af 16

Af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser fremgår endvidere følgende:

"[...]

Til § 7

...

Det er bestyrelsen, som fastlægger den overordnede prioritering af udmøntningen af tilskudsmidlerne på baggrund af strategierne og indsatsområderne, der fastlægges som led i samarbejdet mellem offentlige og private aktører, jf. bemærkningerne til § 2, stk. 3.

...

Tilskud forventes som hovedregel givet på grundlag af en eller flere årlige indkaldelser af projektforslag inden for rammerne af nærmere angivne prioriteringer og inden for annoncerede tidsfrister. Eventuelt kan der indkaldes forstudier. Ansøgninger kan også indkaldes på grundlag af forudgående interessetilkendegivelser. Der kan i særlige tilfælde løbende ansøges om tilskud uden for disse ansøgningsrunder. Endvidere kan der i særlige tilfælde rekvireres udførelse af projekter, der er nødvendige for den videre udvikling inden for et teknologiområde. Der stiles generelt mod en væsentlig privat medfinansiering. Niveauet kan variere afhængig af deltagerkredsen og af, hvor tæt et projekt vurderes at være på en efterfølgende kommercialisering. Loftet for tilskud fra EUDP vil være de maksimale støtteprocenter, der fremgår af EU's statsstøtteregler for forskning, udvikling og innovation.

...

Stk. 3 fastsætter, at der ved vurderingen af, om der skal gives tilskud, tages udgangspunkt i kriterierne, der fastlægges af bestyrelsen. Den særlige henvisning til lovens formål og til faglig kvalitet betyder, at de væsentligste kriterier for tildeling af tilskud vil

være projektforslagenes relevans og mulige effekt i forhold til forsyningssikkerhed, klima og miljø samt omkostningseffektivitet og i forhold til udnyttelse af konkret erhvervmæssigt potentiale.

...

I medfør af stk. 4 vil der ved vurderingen og prioriteringen af ansøgninger, der opfylder kriterierne efter stk. 3, blive taget udgangspunkt i de indsatsområder og strategier, der forventes udviklet inden for rammerne af partnerskaberne mellem offentlige og private aktører. Strategierne vil i vidt omfang pege på længerevarende udviklingsforløb og forventes derfor også at indeholde milepæle, road maps m.v. Der foreligger allerede i dag en række delstrategier, der er udarbejdet af Energistyrelsen i samarbejde med relevante aktører, jf. bemærkningerne til § 2, stk. 3.

[...].”

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH –EKN

Side 12 af 16

Af lovforslaget fremgår endvidere følgende vedrørende klagebestemmelsen i lovens § 16:

”[...]

Til § 16

Da bestyrelsen ikke er underlagt instruktionsbeføjelse, jf. lovforslagets § 3 og bemærkningerne dertil, vurderes det som hensigtsmæssigt at afskære klageadgangen over bestyrelsens afgørelser, jf. dog stk. 2. Det foreslås derfor i stk. 1, at klageadgangen afskæres. Bestemmelsen omfatter både afgørelser af faglige spørgsmål truffet af bestyrelsen og afgørelser truffet af sekretariatet efter delegation fra bestyrelsen efter § 5, stk. 2.

I stk. 2 foreslås det, at der er klageadgang til Energiklagenævnet over retlige spørgsmål i forbindelse med bestyrelsens afgørelser. Baggrunden er den ekstra retssikkerhedsgaranti, der ligger i det forvaltningsretlige toinstansprincip. Det fremgår af § 4, stk. 2, at lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand finder anvendelse på EUDP's virksomhed. Det indebærer, at bestyrelsen bl.a. skal overholde forvaltningslovens regler om inhabilitet, vejledning, begrundelse og klagevejledning, når den træffer afgørelser om tilskud. Klager kan f.eks. vedrøre disse forvaltningsretlige regler.

Bestemmelserne om klageadgang i § 16, stk. 1 og 2, bygger på principperne i §§ 16 og 24 i lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lov nr. 405 af 28. maj 2003, og § 11 i lov om Højteknologifonden, jf. lov nr. 1459 af 22. december 2004.

[...].”

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Energiklagenævnet kan i henhold til EUDP-lovens § 16, stk. 2, alene behandle klager over retlige spørgsmål. Begrebet "retlige spørgsmål" er beskrevet nærmere i den forvaltningsretlige litteratur. Der kan herved henvises til bogen "Forvaltningsret, Almindelige emner, 5. udgave" af Jens Garde m.fl., 2009, side 339 ff. Det følger i den forbindelse af Energiklagenævnets praksis, at nævnet i henhold til EUDP-lovens § 16, stk. 2, kan tage stilling til fortolkningen af EUDP-loven samt regler udstedt i medfør heraf, ligesom nævnet kan tage stilling til, hvorvidt de almindelige forvaltningsretlige regler er overholdt. Energiklagenævnet kan endvidere tage stilling til, hvorvidt de kriterier, som EUDP-bestyrelsen har lagt vægt på ved vurderingen af projekterne, er saglige og i overensstemmelse med EUDP-loven. Nævnet kan derimod ikke foretage en prøvelse af det konkrete skøn, som EUDP-bestyrelsen har udøvet ved vurderingen af projekterne, herunder ved vurderingen af, om de enkelte projekter skal tildeles tilskud i henhold til EUDP-loven § 7, stk. 1.

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH -EKN

Side 13 af 16

EUDP-loven har til formål at understøtte de energipolitiske målsætninger om forsyningssikkerhed, hensyn til det globale klima og et renere miljø samt omkostningseffektivitet, jf. lovens § 1. Loven skal samtidig fremme udnyttelse og udvikling af erhvervspotentialer på området til gavn for vækst og beskæftigelse.

Af EUDP-lovens § 7, stk. 3, fremgår, at der ved vurderingen af, om der skal gives tilskud, tages udgangspunkt i generelle kriterier, hvori der ud over lovens formål lægges vægt på projektforslagets faglige kvalitet og på ledelsesmæssige og organisatoriske forhold. Der lægges endvidere vægt på de indsatsområder, som identificeres, og de strategier, som udarbejdes inden for rammerne af samarbejdet mellem offentlige og private aktører, jf. EUDP-lovens § 7, stk. 4. EUDP-lovens § 7 om tilskud til projekter overlader et betydeligt skøn til EUDP-bestyrelsen i forbindelse med vurderingen af ansøgninger, idet bestemmelsen ikke fastlægger, hvornår der i et givent tilfælde skal gives tilskud. Skønnet omfatter både de kriterier, som bestyrelsen kan inddrage, vægtningen heraf, samt den konkrete vurdering af, hvilke projekter der skal tildeles tilskud. De af EUDP-bestyrelsen anvendte kriterier skal imidlertid være i overensstemmelse med EUDP-loven, herunder lovens forarbejder.

Ved vurderingen af klagers projekt lagde EUDP-bestyrelsen vægt på, at det i klagers ansøgning ikke er sandsynliggjort, at teknologien vil bidrage til en omkostningseffektiv elforsyning, og at projekt-ideen ikke sigter mod de mål, som er opstillet i Megavind-strategien.

Som anført er et af EUDP-lovens formål bl.a. at fremme udnyttelse og udvikling af erhvervspotentialer. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. 184, at bestyrelsen i sin prioritering af tilskud til udvikling og demonstration

eller demonstrationsforberedende forskning skal lægge afgørende vægt på, at de pågældende teknologier eller systemer efterfølgende kan produktudvikles og anvendes på markedet. Det fremgår endvidere af lovforslaget, at de væsentligste kriterier for tildeling af tilskud vil være projektforslagets relevans og mulige effekt i forhold til forsyningssikkerhed, klima og miljø samt omkostningseffektivitet og i forhold til udnyttelse af konkret erhvervsmæssigt potentiale.

Med baggrund i EUDP-lovens formål samt det pågældende lovforslags bemærkninger finder Energiklagenævnet, at det af EUDP-bestyrelsen opstillede kriterium vedrørende omkostningseffektivitet er i overensstemmelse med EUDP-loven. For så vidt angår vurderingen af, hvorvidt klagers projekt er i overensstemmelse med kriteriet om omkostningseffektivitet, bemærker nævnet, at vurderingen af, hvorvidt et lovligt kriterium for tildeling af tilskud i et konkret tilfælde kan anses for opfyldt, ikke er et retligt spørgsmål, som er undergivet Energiklagenævnets prøvelse. En sådan vurdering er derimod udtryk for udøvelse af et konkret skøn. Under henvisning til, at det alene er retlige spørgsmål, som kan indklages for Energiklagenævnet, er den konkrete vægtning og anvendelse af kriteriet af, hvorvidt klagers projekt opfylder kriteriet om omkostningseffektivitet ikke underlagt nævnets prøvelse, jf. EUDP-lovens § 16, stk. 2.

Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) skal i medfør af lovens § 2, stk. 2, bl.a. aktivt fremme samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Det følger i den forbindelse af lovens § 2, stk. 3, at samarbejdet mellem offentlige og private aktører skal bidrage til udarbejdelsen af strategier for udvikling af effektive og miljøvenlige energiteknologier og energisystemer, der omfatter hele udviklingskæden fra forskning til markedsintroduktion. Samarbejdet skal endvidere bidrage til, at der identificeres konkrete indsatsområder, som kan danne basis for projektansøgninger og etablering af projektkonsortier. Det følger endvidere, som anført i EUDP-lovens § 7, stk. 4, at der ved vurderingen af ansøgninger lægges vægt på de indsatsområder, som identificeres, og de strategier, som udarbejdes inden for rammerne af samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Det følger således af loven, at det offentlige og private aktører tilsammen kan udarbejde strategier, der udpeger de områder, hvor der er behov for tilskud til energiteknologisk udvikling og demonstration. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til EUDP-loven, at både strategier og identificerede indsatsområder vil give et væsentligt bidrag til bestyrelsens prioritering af anvendelsen af tilskudsmidlerne. I medfør af lovens § 7, stk. 4, lægges der således vægt på disse strategier ved vurderingen af ansøgninger om tilskud, da strategierne udpeger de områder, hvor der er behov for tilskud. Megavind-strategien er den udarbejdede strategi på vindkraftområdet. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at det er i overensstemmelse med EUDP-loven, at EUDP-bestyrelsen ved vurderingen af

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH -EKN

Side 14 af 16

klagers projekt om minivindmøller har lagt vægt på projektets forenelighed med Megavind-strategien. Dette forhold strider endvidere ikke mod EUDP-lovens formål.

For så vidt angår vurderingen af, om klagers projekt sigter mod de mål, som er opstillet i Megavind-strategien, bemærker nævnet, at vurderingen af, hvorvidt et lovligt kriterium for tildeling af tilskud i et konkret tilfælde kan anses for opfyldt, ikke er at betragte som et retligt spørgsmål, som er undergivet prøvelse. Energiklagenævnet kan derfor ikke foretage en prøvelse af denne vurdering, jf. ovenfor.

Energiklagenævnet finder således, at de af EUDP-bestyrelsen opstillede kriterier vedrørende projektets bidrag til en omkostningseffektiv elforsyning og opfyldelse af målene i Megavind-strategien er i overensstemmelse med EUDP-loven. EUDP-bestyrelsen har foretaget en konkret vurdering af de indkomne ansøgninger om tildeling af tilskud. Energiklagenævnet finder ikke, at det er udtryk for en begrænsning af EUDP-bestyrelsens skøn i strid med EUDP-loven, at de to kriterier i det konkrete tilfælde har været udslagsgivende for EUDP-bestyrelsens afgørelse om tildeling af tilskud til klager.

Energiklagenævnet finder endvidere, at den materialesamling, som EUDP-bestyrelsen udarbejdede og offentliggjorde i forbindelse med indkaldelse af ansøgninger efter EUDP-programmet i januar 2010, opfylder betingelserne for offentliggørelse af kriterier efter EUDP-lovens § 6, stk. 3. Energiklagenævnet bemærker herved, at materialesamlingen indeholder oplysninger om proceduren for vurdering af ansøgninger, samt hvilke kriterier EUDP-bestyrelsen vil tillægge vægt ved vurderingen af ansøgningerne.

Med hensyn til EUDP-bestyrelsens sagsoplysning finder Energiklagenævnet, at EUDP-bestyrelsen havde tilstrækkelige oplysninger til at vurdere klagers ansøgning om tildeling af tilskud. Energiklagenævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at klager er blevet hørt i forbindelse med sagens behandling ved EUDP-bestyrelsen. På baggrund af de i sagen foreliggende oplysninger finder Energiklagenævnet, at EUDP-bestyrelsen ikke havde anledning til at formode, at klager kunne bidrage med yderligere, relevante oplysninger, og EUDP-bestyrelsen havde derfor ikke anledning til at søge at indhente yderligere oplysninger fra klager vedrørende klagers projekt. Energiklagenævnet finder under henvisning hertil, at EUDP-bestyrelsens sagsoplysning har været i overensstemmelse med officialprincippet, hvilket vil sige, at sagsoplysningen har været tilstrækkelig og forsvarlig.

Herefter stadfæstes EUDP-bestyrelsens afgørelse af 16. juni 2010.

Energiklagenævnets afgørelse

7. marts 2011

J.nr 1121-10-2-8

SSH -EKN

Side 15 af 16

EUDP-bestyrelsens afgørelse af 16. juni 2010 stadfæstes.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 7. marts 2011.

Afgørelsen er truffet efter § 16, stk. 2, i lov nr. 555 af 6. juni 2007 om et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram.

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter lov om et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt pågældende sagsøger. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. lov om et Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram § 16, stk. 4.

7. marts 2011
J.nr 1121-10-2-8
SSH -EKN
Side 16 af 16

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

P.N.V.

Poul K. Egan
Nævnformand

/Signe Sara Hildebrandt
Fuldmægtig, cand.jur.